

NAŠ

INTERNA IZDAJA

št. 3

marec 1999

NAŠ GLAS izdaja družba DROGA d.d. Glasilo urejuje uredniški odbor. Odgovorna in glavna urednica Lilijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan, karikature Lorella Antonac in Vito Šaruga. Tehnična ureditev Sonja Požar in Damjana Poberaj. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 1000 izvodov. Glasilo dobijo člani kolektiva brezplačno. Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-1217/95-23/273, z dne 17. 7. 1995, šteje NAŠ GLAS med proizvode, za katere se plačuje 5 % davka od prometa proizvodov. TISKANO NA RECIKLIRANEM PAPIRJU.

D
11434/41.1999
NAŠ GLAS

199901938

COBISS

GLAS

Osredotoči se na to, da boš stvari izboljšal, ne povečal.

H.Jackson Brown jr.

Spominjam se mojega prastrica, ki je nekoč dejal: "Kaj bi se gnali za slavo in velikimi rečmi, ko pa tudi brez nepotrebne pehanja lahko uživamo židane čase! Naj se le muja tisti, ki misli, da bo spremenil ta svet, jaz pa bom medtem pomagal njegovemu kruljavemu sosеду čez cesto - bomo videli, koga bodo potem ljudje bolj čislali!" Ko smo bili še zelo mladi in polni svetlih načrtov, smo zaradi teh besed očitali prastricu lenobnost in ravnodušnost. Šele kasneje, ko smo dozoreli in se začeli prebijati skozi spoznanja, smo dojeli njihov pomen: niso vedno velika dejanja tista, ki zaznamujejo naša življenja! Genialnost ustvari pomembne izume in veliko junaštvo odločilno vpliva na razplet nekih dogodkov; življenju vseh, ki niso ne genialni ne silno pogumni (se pravi večini vsega človeštva), pa lahko dajo smisel majhne, neopazne stvari. Med temi majhnimi stvarmi, v majhnem svetu vsakega posameznika, se odigravajo navidez majhna junaštva, drame, zadovoljstva in dobra dela. Četudi so preveč neopazna, da bi se z njimi ukvarjala sredstva javnega obveščanja ali vladni krogi, pa so zato neločljivi del posameznika in prostora, v katerem živi. Tvorijo energijo, iz katere se napajajo dobri odnosi, človečnost, razumevanje in še vse drugo, brez česar bi bilo tako težko živeti. Prevelik je svet in premalo časa imamo, da bi lahko pohiteli povsod tja, kjer bi prišla prav naša pomoč. Toda ako prijazno pobožamo zavrženega psa, ako rešimo iz vode čebelo, ki se bori za svoje drobno življenje, ako bolnemu sosеду prinesemo kaj iz trgovine, ako znanca pozdravimo z nasmehom, če se, skratka, na vsakem koraku zavedamo dragocenosti življenja ter mu izkazujemo spoštovanje na način, kakršnega pač narekujejo okoliščine v tistem trenutku, potem je naš mali svet poln velikih dejanj. Zelo pomembno je, da smo jih zmožni! Brez njih je vse okrog nas le hladna, mrtva slika nečesa, kar bi moralo biti toplina in življenje.

Sonja POŽAR

Foto: Jadran RUSJAN

POSLOVNI REZULTATI

USPEŠNO ZAKLJUČENO POSLOVNO LETO 1998

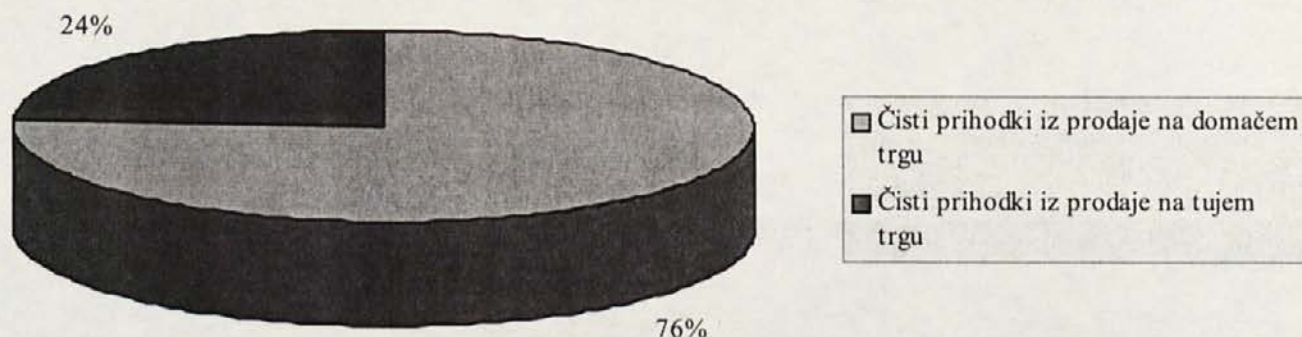
Poslovanje družbe DROGA d.d. v letu 1998 lahko ocenimo kot uspešno, saj smo izboljšali rezultate, dosežene v prejšnjem poslovnem letu, pa tudi presegli cilje, postavljene v LPN 1998. Po nerevidiranih poslovnih rezultatih smo glede na preteklo poslovno leto povečali celotni dobiček za 20%, tako da le-ta znaša preko 1,4 milijarde SIT.

PRODAJA

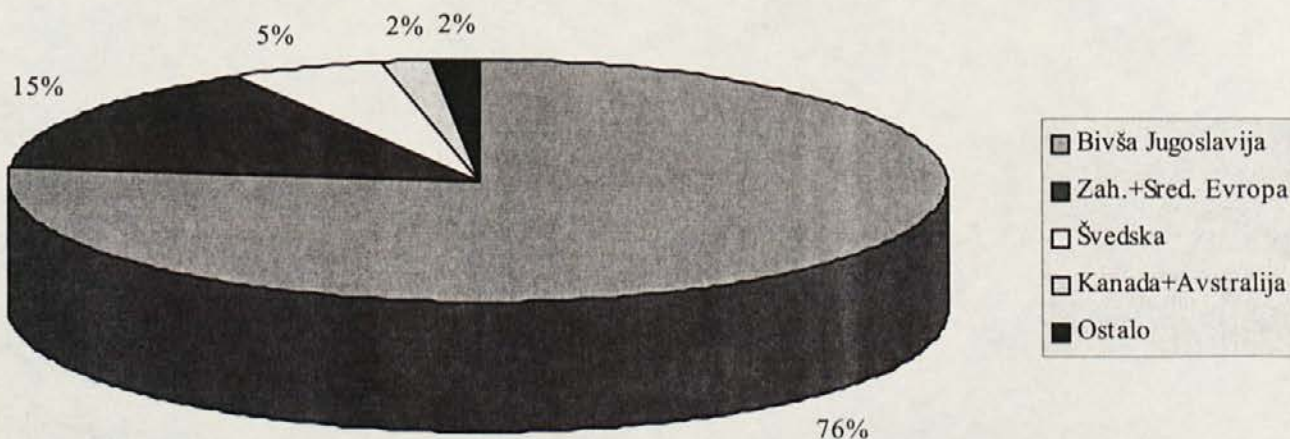
Prihodki od prodaje so znašali 13,4 milijarde tolarjev in so v primerjavi z letom 1997 za 7% večji. Izpostaviti moramo rast prihodkov od prodaje pri programih mesni namazi (+38%), kava (+4%), začimbe (+20%), čaji (+5%) in dodatki jedem (+11%).

Na domačem trgu je bil delež čistih prihodkov iz prodaje 76%, na tujih trgih pa 24%.

STRUKTURA ČISTIH PRIHODKOV IZ PRODAJE V LETU 1998

VREDNOSTNA STRUKTURA IZVOZA V LETU 1998

POSLOVNI REZULTATI

V izvozu je Droga dosegla 17-odstotno povečano prodajo, tako da so bili z izvozom ustvarjeni prihodki v višini 33 mio DEM. Več kot 76% izvoza je bilo ustvarjenega na trgih držav nekdanje Jugoslavije, predvsem s prodajo kokošje paštete, ki predstavlja preko 60% celotnega Droginega izvoza.

Med kazalci uspešnosti so pomembni tudi 5% večji fizični obseg prodaje (brez upoštevanja soli in trgovskega blaga) in 4-odstotna rast dodane vrednosti na zaposlenega.

Kljub vedno močnejši konkurenci, predvsem uvoženih izdelkov, nam je na slovenskem trgu uspelo obdržati vodilne tržne deleže pri strateških programih: kavi, čajih, mlevskih izdelkih in soli ter še povečati prodajo na tuje trge.

Z izjemo izpada prodaje soli v prvih mesecih lanskega leta zaradi blage zime (segment sol za ceste), kar pa smo uspeli v veliki meri nadoknaditi z uspešno prodajo v zadnjih mesecih lanskega leta, ne beležimo drugih večjih negativnih vplivov na tekoče poslovanje družbe DROGA d.d.

ZAPOSLENOST

Skupno število zaposlenih na dan 31.12.1998 v družbi DROGA d.d. je bilo 617, kar znaša 2% manj kot v enakem obdobju poslovnega leta 1997. Od tega je bilo za nedoločen čas zaposlenih 577 oseb, za določen čas pa 40 oseb.

Stanje zaposlenih na dan 31.12.1998 je prikazano na spodnji tabeli:

	SKUPAJ	za nedol.čas	za dol.čas
ORGANIZACIJSKA ENOTA:			
PC Soline	64	60	4
PC Začimba	122	117	5
PC Zlato polje	73	69	4
PC Gosad	61	57	4
PC Argo	104	96	8
SKUPAJ PC:	424	399	25
Uprava + štabne službe	30	30	5
Skupne službe	163	163	10
SKUPAJ STROKOVNE SLUŽBE:	193	178	15
SKUPAJ DROGA:	617	577	40

NALOŽBE

Med najpomembnejše naložbe lanskega poslovnega leta spadajo posodobljanja in avtomatizacije proizvodnih linij za žitarice in ostale mlevske izdelke, kavo in sol. Ker se zavedamo vedno večje pomembnosti poslovne funkcije informatike, smo začeli vsebinsko in investicijsko zahteven projekt celovite prenove informacijskega sistema Droge. Lahko rečemo, da so tako že nekaj let vse poslovne aktivnosti Droge usmerjene v proizvodno, tržno, finančno in informacijsko pripravljenost na vstop v novo tisočletje.

FINANCE

Delnice Droge, ki na borzi kotirajo že od junija 1996, odsevajo uspešno poslovanje družbe in uživajo sloves stabilnih delnic. To se je ponovno pokazalo v poletnih mesecih, ko se je ruska finančna kriza odrazila tudi na dogajanjih na Ljubljanski borzi. Takrat je Drogina delnica bolje absorbirala negativno borzno razpoloženje od večine drugih primerljivih delnic. Trenutna tržna cena Drogine delnice se giblje okoli 35.000 tolarjev.

Kot rezultanta dogajanj na vseh omenjenih področjih se je finančni položaj družbe v obravnavanem obdobju še izboljšal, tako da družba DROGA d.d. ohranja visoko stopno finančnega ravnotežja in finančne moči.

Za nami je še eno uspešno zaključeno poslovno leto. Vsem zaposlenim se zahvaljujem za marljivo delo in prizadevnost, kajti prispevek slehernega delavca predstavlja kamen v mozaiku Droginega uspeha. Prepričan sem, da bomo tudi v prihodnje zmogli združiti naše moči in nadaljevati z uspešnim poslovanjem.

Generalni direktor
in predsednik uprave
Matjaž ČAČOVIČ

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

SESTANEK NOTRANJIH PRESOJEVALCEV

Ker notranje presoje vodstvu podjetja predstavljajo pomembno orodje pri spremljanju, izboljševanju in nadgrajevanju sistema kakovosti, tem presojam in notranjim presojevalcem posvečamo še posebno pozornost. Notranje presoje ne služijo samo za ugotavljanje neskladnosti, ampak so pomembno orodje za vzdrževanje in izboljševanje postavljenega sistema kakovosti.

Zato smo se v četrtek, 11. februarja, notranji presojevalci zbrali na sestanku, na katerem smo se pogovorili o novi izdaji OP 17 01: Notranje presoje kakovosti, pregledali plan notranjih presoj za leto 1999, pregledali ugotovitve kontrolnih in notranjih presoj ter se seznanili s predlogom Smernic za uporabo ISO 9001, 2 v industriji živil in pijač (ISO/DIS 15161), ki bo v letošnjem letu letu izdelan kot ISO standard in nato preveden v slovenščino.

Nova izdaja OP 17 01: Notranje presoje kakovosti prinaša poleg ostalih manjših sprememb (bolj razdelana odgovornost, uvedba zaključnega sestanka s presojanci) tudi spremenjen obrazec Poročilo o neskladnosti. Novost je v tem,

da pregled izvedenih ukrepov opravi vodja presojevalcev, torej tisti, ki je ugotovil neskladnost.

Načrtujemo, da bo leta 1999 v Drogi 24 usposobljenih notranjih presojevalcev izvedlo 26 notranjih presoj. Notranje presoje bodo potekale čez celo leto in v vsaki organizacijski enoti bo opravljena najmanj ena. Notranji presojevalci bodo razdeljeni v skupine po najmanj dva, eden bo vodja, drugi pa član.

Pri pregledu glavnih ugotovitev z notranjih in zunanjih presoj ter Smernic za uporabo ISO 9001, 2 v industriji živil in pijač ISO/DIS 15161, smo se seznanili z ugotovitvami, ki nam bodo služile pri pripravi in izvedbi notranjih presoj.

Notranje presoje so obsežnejše in temeljitejše od zunanjih kontrolnih presoj, zato so vsekakor pomembnejše in dajejo osnovo za vzdrževanje in izboljševanje vpejanega sistema.

DROGA
d.d. Portorož

Na število udeležencev sestanka notranjih presojevalcev je močno vplivala bolezen, ki je v februarju razsajala tudi pri nas, zato smo se zbrali v okrnjeni zasedbi.

Damjana POBERAJ

Foto: Jadran RUSJAN

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

KRATEK PREGLED NOTRANJIH PRESOJ ZA OBDOBJE OD 1996 DO 1998

V obdobju od leta 1996 do 1998 je bilo izvedenih preko 70 notranjih presoj.

Leto 1996 so bile izvedene 2 -3 notranje presoje v vsaki OE.

Leta 1995 in 1996 je bilo usposobljenih 52 notranjih presojevalcev, ki so v okviru izobraževanja izvedli notranjo presoj po posameznih OE, zato je bilo število notranjih presoj v letu 1996 še višje (33).

V letu 1997 je bilo planiranih 24, izvedenih pa 21 notranjih presoj. Glede na prejšnje leto smo zmanjšali število notranjih presoj, prav tako pa smo manjkrat presojali posamezne OE.

24 notranjih presojevalcev je opravilo notranje presoje v posameznih OE, ki so bile razdeljene na manjše sklope.

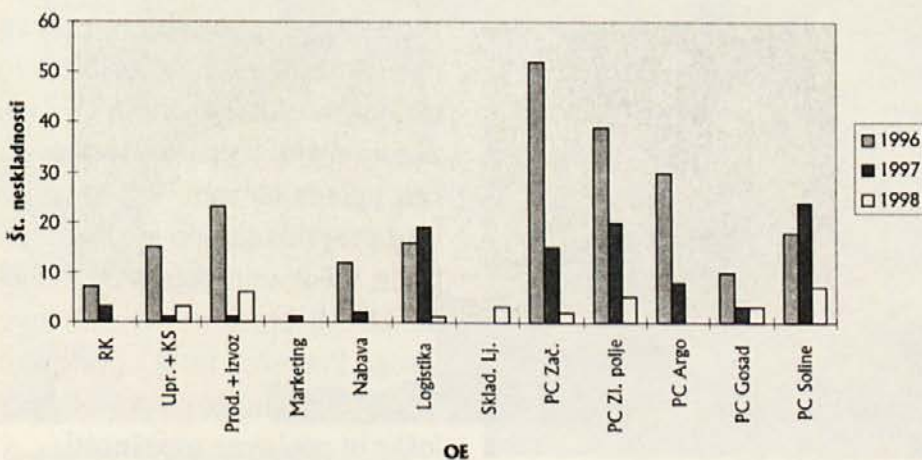
V letu 1998 smo od planiranih 24 izvedli 21 notranjih presoj. Notranje presoje so bile izvedene enkrat letno v vsaki OE, razen v finančah in ekonomiki, informatiki in marketingu, kjer niso bile izvedene. Prvič so bile notranje presoje izvedene tudi v Ljubljani (skladišča, prodaja, izvoz).

Tabela 1: Število sistemskih neskladij, ugotovljenih na zunanjih presojah

LETO	ŠTEVILO SISTEMSKIH NESKLADIJ	OPOMBE
1996	13	certifikacijska presoja, razen v PC Argo, PC Gosad in PC Soline
1997	19* + 4**	*- kontrolna presoja **- certifikacijska presoja v PC Argo, PC Gosad, PC Soline
1998	1	dve kontrolni presoji

Število ugotovljenih neskladnosti po OE od 1996 do 1998

Kot lahko razberemo iz tabel, se je število ugotovljenih neskladnosti pri notranjih in zunanjih presojah zmanjšalo, kar tudi kaže na to, da se je sistem kakovosti v Drogi "prijel".

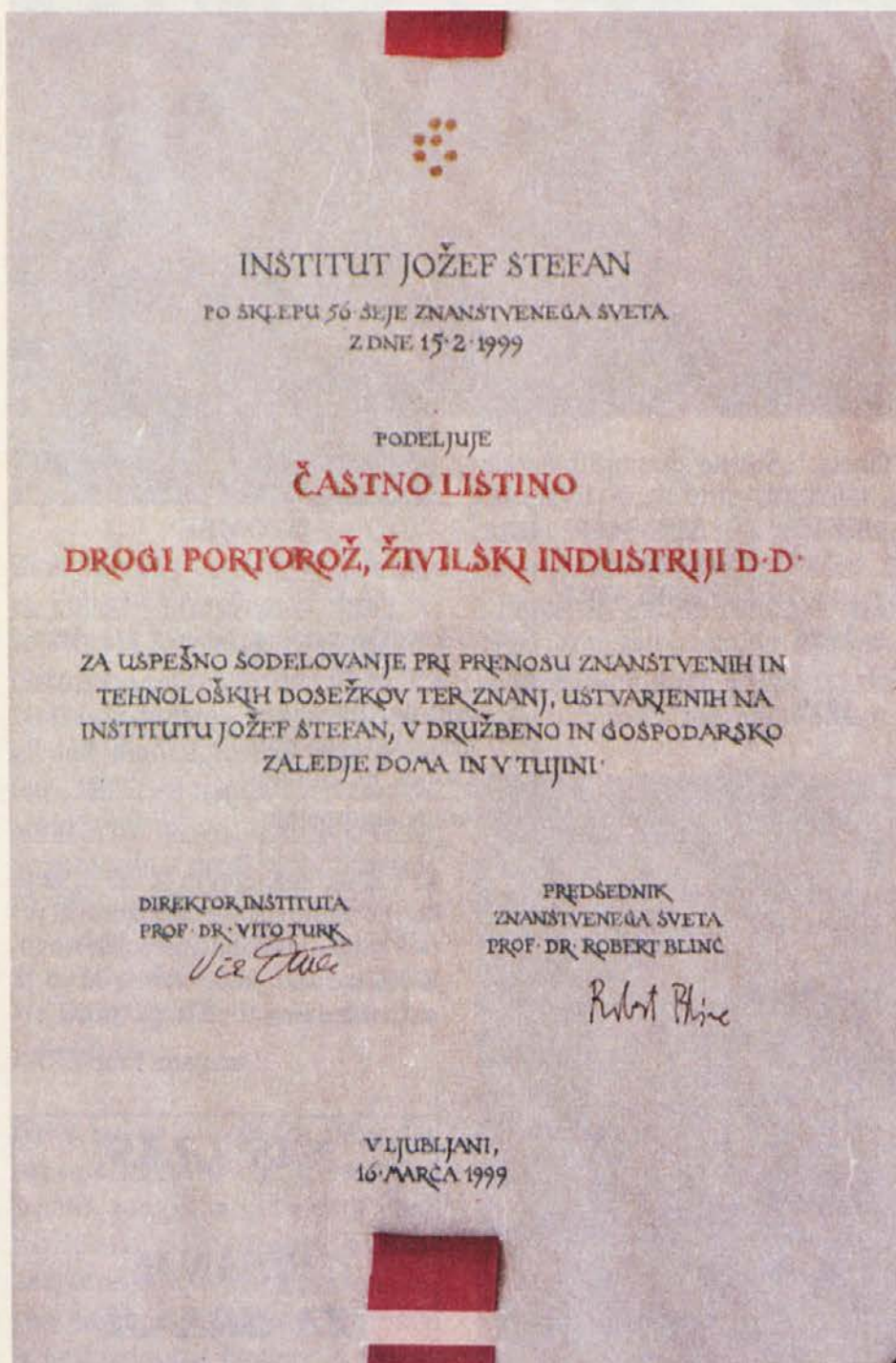
Damjana POBERAJ

NAŠ GLAS
•
**PISANJE
ZA BRANJE**

DROGINA PRIZNANJA

DROGA PORTOROŽ MED DOBITNIKI LETOŠNJEGA PRIZNANJA INSTITUTA JOŽEF STEFAN

Dobitniki letošnjega priznanja Častna listina Instituta "Jožef Stefan", na podlagi sklepa 56. seje Znanstvenega sveta z dne 15. 2. 1999, so:
DROGA PORTOROŽ, Živilska industrija, d.d.,
HIPOT Elektronski elementi in sistemi, d.o.o.
ter Mednarodna agencija za atomsko energijo (IAEA), Dunaj, Avstrija.

Institut Jožef Stefan ga podeljuje gospodarskim družbam in institucijam, ki so se v preteklih letih posebej odlikovale na področju sodelovanja pri prenosu znanstvenih in tehnoloških dosežkov ter znanj, ustvarjenih na inštitutu, v družbeno in gospodarsko zaledje doma ali/in v tujini.

Odločitvi Znanstvenega sveta inštituta o dodelitvi priznanja Drogi Portorož je botrovala predvsem uspešna izvedba skupnega projekta avtomatizacije in paletizacije proizvodnje čajev in kave. Projekt je poleg teh dveh elementov vključeval tudi kontrolo kakovosti ter nadzorni sistem linij, in je bil realiziran na osnovi pogodbe med Drogo Portorož in Institutom Jožef Stefan iz leta 1995. Vsi dobro vemo, kakšnega pomena je nova proizvodna linija čajev in kave za našo družbo: kakovost izdelkov in redne, nemotene dobave blaga zagotavljajo zaupanje kupcev in rast ugleda na trgu. Vse govori v prid prepričanju, da je bila investicija, vredna približno 4,7 milijona DEM, smotrna in pravilna. Droga Portorož torej s ponosom beleži novo zmago na polju tehnološke in poslovne uspešnosti.

DROGINA PRIZNANJA

Uvodni nagovor prof. dr. Vita Turka, direktorja Instituta Jožef Stefan

Podelitev je bila 16. marca v veliki predavalnici instituta v Ljubljani. Kratka glasbena točka, s katero so gojenci Glasbene šole Vič pozdravili gostitelje in povablence, je dala dogodku še poseben pečat svečanosti in kulturne odličnosti. Po pozdravnih besedah **prof. dr. Vita Turka** in po slavnostnem govoru predsednika Gospodarske zbornice Slovenije **gospoda Jožka Čuka**, sta **prof. dr. Robert Blinc** (predsednik Znanstvenega sveta Instituta) in **prof. dr. Vito Turk** podelila priznanja nagrajencem.

Institutski simbol, delo akademskega kiparja Jožeta Vrščaja

Godalni orkester gojencev Glasbene šole Vič

DROGINA PRIZNANJA

Moderatorka, gospa Betka Suhel, med branjem obrazložitve priznanja Drogi Portorož

DROGA
d.d. Portorož

Prof. dr. Robert Blinc, predsednik Znanstvenega sveta Instituta, podeljuje priznanje generalnemu direktorju Droge Portorož, g. Matjažu Čačoviču

Predsednik uprave in generalni direktor Droge Portorož izreka zahvalo sodelavcem iz Droge in z Instituta Jožef Stefan

DROGINA PRIZNANJA

Obrazložitev za nagrado Častna listina Instituta Jožef Stefan podjetju DROGA PORTOROŽ

DROGA Portorož je eno najuspešnejših in najprodornejših podjetij v Sloveniji. Njihovi raznovrstni prehrabeni izdelki so dobro poznani tako domačim kot zahtevnim tujim kupcem.

Začetki sodelovanja med podjetjem Droga Portorož in IJS segajo v leto 1994, ko smo na pobudo Droge pričeli raziskovati problematiko avtomatizacije in robotizacije v Droginem obratu Začimbe v Seči. Cilj teh začetnih študij je bila zasnova avtomatizirane linije za proizvodnjo čajev. Zavedajoč se pomena in prednosti domačega znanja, se je DROGA med mnogimi tujimi ponudniki opredelila za rešitve, do katerih smo prišli s skupnim razvojnim delom. Osebne zasluge za to imata generalni direktor podjetja DROGA gospod Matjaž Čačovič in direktorica Drogina profitnega centra Začimba, gospa Sonja Podlogar.

ČASTNO LISTINO

Celoletno razvojno delo skupnega tima IJS in DROGE se je zaključilo z realizacijo projekta, ki je skupaj z nakupom tehnološke opreme presegal 1,2 mio DEM (op.: skupna vrednost investicije pa je znašala 4,7 mio DEM). Razvili, izdelali in montirali smo v celoti avtomatizirano in robotizirano linijo za polnjenje transportnih kartonov, paletizacijo in kontrolo kvalitete v proizvodnji čajev ter nadzorni sistem in programsko opremo linij za proizvodnjo čajev in kave. Veliko zaslug za uspešno realizacijo projekta imajo strokovnjaki podjetja DROGA, med katerimi moramo posebej omeniti gospoda Dušana Poberaja, gospo Ljubico Nagy in gospoda Bruna Flega. Linija predstavlja kompleksno in edinstveno tehnološko rešitev v prehrabeni industriji pri nas in tudi v širšem evropskem prostoru. Preko te linije teče danes več kot 70% celotne proizvodnje čajev v Sloveniji.

Dosedanje sodelovanje med DROGO in IJS odpira možnosti za nove in še smelejše razvojne projekte, ki jih skupaj načrtujemo za v prihodnje. Rad bi poudaril, da smo se med večletnim delom srečevali z mnogimi strokovnjaki podjetja DROGA, vodstvenimi delavci, tehnologi in tehnikami, ki delujejo na različnih področjih, se pa združujejo v zaviljivo strokovnost, zagnanost in pripadnost svojemu podjetju.

V LJUBLJANI,
16. MARČA 1999

Direktor Instituta Jožef Stefan:
prof. dr. Vito TURK

Ljubljana, 16. 3. 1999

DROGINA PRIZNANJA

AVTOMATIZACIJA PAKIRANJA IN PALETIZACIJE V PROIZVODNJI KAVE ALI KAJ VSE SMO POSTORILI V ZADNJIH TREH LETIH

Leta 1996 smo v Drogi Portorož, PC Začimba, uspešno zaključili projekt avtomatizacije in posodobitve proizvodnega procesa predelave, pakiranja in paletizacije v proizvodnji kave in čajev.

Za osvežitev spomina naj na kratko opišemo tedanji projekt. Zajemal je naslednje faze:

1) Ureditev tehnološkega procesa predelave filter čajev

Predelava čajev v PC Začimbi je zasnovana tako, da je priprava čajnih mešanic prostorsko ločena od pakiranja. V mešalnici se pripravljajo čajne mešanice, ki se tu tudi začasno skladiščijo. Od tu poteka tudi oskrbovanje pakirnih strojev s surovinami.

2) Posodobitev družinskega pakiranja filter čajev

Družinsko pakiranje čajev smo posodobili tako, da smo štiri polavtomatske pakirne stroje zamenjali z avtomatskim pakirnim strojem IMA C2000 in ovijalnim strojem. Stroj nam omogoča fleksibilnost glede tipa in načina pakiranja.

3) Povečanje kapacitet v predelavi kave

V proizvodnji kave smo zamenjali stari pražilnik, mlin in ostalo spremljajočo opremo. Stari pražilnik smo zamenjali z novim, ki ima večjo kapaciteto, recirkulacijo vročega zraka (manjša poraba energije) in katalizator za izgoranje izpušnih plinov (ekološka neoporečnost). Stari mlin smo zamenjali z novim. Princip delovanja novega mlina je tak, da je uhajanje kavne arome minimalno, kavno zrno pa se zmelje v celoti.

Proizvodnja kave: posnetek je nastal pred zamislijo o avtomatizaciji

4) Avtomatizacija pakiranja in paletizacije v proizvodnji kave in čajev

Avtomatizacija pakiranja in paletizacije na kavi obsega transport vrečk preko kontrolne tehtnice do vlagalnega stroja, vlaganje vrečk 100g kave v transportne kartone z vlagalnim strojem in paletizacijo le-teh z robotom paletizerjem. Linija kave v zrnu in mlete vakuumsko pakirane kave je povezana s skupnim transportom, po katerem ovoji potujejo do robota paletizerja, ki jih po identifikaciji postavi na določeno mesto v paletizacijski celici.

Na liniji čajev avtomatizacija obsega avtomatizirano vodenje kartončkov čaja, njihovo selektivno usmerjanje ter po identifikaciji kontrolno tehtanje vsakega izdelka. V kontinuiranem procesu sledi ovijanje, nato

pa sortiranje po izdelkih in avtomatizirano vlaganje kartončkov v transportne kartone ter označevanje le-teh. Ves proces je računalniško voden in nadzorovan. Končno fazo predstavlja avtomatizacija paletiziranja z robotom paletizerjem.

V proizvodnji kave in čaja obratuje tudi laboratorij za kontrolo kakovosti proizvodnega procesa.

Opremo smo nabavili pri domačih in tujih dobaviteljih. Glavno delo pri projektu avtomatizacije na liniji čajev smo opravili skupaj s sodelavci Instituta "Jožef Stefan". Na podlagi sodelovanja z IJS je naš projekt (v okviru programa za spodbujanje tehnološkega razvoja Rep. Slovenije) subvencioniralo Ministrstvo za znanost in tehnologijo.

DROGINA PRIZNANJA

Montaža nove linije v teku; izvedli so jo vzdrževalci iz PC Začimba in strokovnjaki instituta Jožef Stefan

S tem projektom smo uresničili zastavljene cilje: povečali smo ekonomske učinke proizvodnje in hu-

manizirali delovne pogoje. Naredili smo tudi velik korak k obvladovanju proizvodnje in s tem k mednaro-

dnemu certifikatu kakovosti ISO 9001. Tako lahko po triletnem obratovanju projekt "Avtomatizacije pakiranja in paletizacije v proizvodnji kave in čajev" v celoti ocenimo kot uspešen.

Posodabljanje proizvodnje kave in čajev pa s tem projektom ni bilo končano. V zadnjih letih smo s posodabljanjem nadaljevali. Za pakiranje sadnih čajev smo kupili tudi novi stroj IMA C 2000, na kavi smo zamenjali še zadnji stari mlin z novim ter posodobili pakiranje stogramske kave v vrečke z novimi pakirnimi stroji. Pri pakiranju kave je bil storjen še korak naprej v smislu obstojnosti izdelka tako, da v vrečko uvajamo inerten plin. Kava v vrečki tako ohranja vse lastnosti sveže pražene kave in se počasneje "stara".

Dušan POBERAJ

Posnetek z otvoritve nove proizvodne linije

SVET DELAVCEV

POROČILA - RAZPRAVE - SKLEPI

15. redna seja Sveta delavcev, ki je bila v četrtek, 11. 3. 1999, je potekala skupaj s Svetom sindikata in sicer zaradi točk dnevnega reda, o katerih odločata oba organa.

Zaradi smrti našega sodelavca in namestnika predsednice Sveta delavcev Ivana Petriča smo za novo članico imenovali **Marijo Lašič** iz PC Gosad. Imenovana je bila na volitvah za člane sveta delavcev naslednji kandidat z največjim številom glasov.

Za novega namestnika predsednice pa je bila soglasno izvoljena **Manuela Ferenčič - Meden** iz PC Zlato polje.

Pravilnik o koristnih predlogih je podala in obrazložila ga. Maruška Lenarčič. Povedala je, katere pripombe Sveta delavcev so bile sprejete in zakaj so bile nekatere zavrnjene. V razpravi je odgovorila tudi na vsa postavljena vprašanja. Soglasno je bil sprejet sklep, da bo Pravilnik poizkusno v uporabi do konca oktobra 1999. Tako bodo lahko vsi uporabniki novega Pravilnika dali svoje pripombe. Mnenje predlagateljev Pravilnika je bilo, da bomo v letu 2000 lahko imeli dodelan in zares uporaben Pravilnik, ki bo poučil rezultate drobnih koristnih predlogov v vseh službah in PC-jih.

Po enem mesecu uporabe novega načina nagrajevanja je rezultate podal namestnik predsednika uprave, dr. Žižek. V razpravi se je ugotovilo, da je to prekratek rok za morebitne konkretne spremembe. Začetek leta v večini služb v profitnih centrih ni pravi pokazatelj gibanja in količine dela. Zato so bili vsi prisotni mnenja, da se rok o potrditvi novega načina nagrajevanja preloži do konca oktobra 1999. Tako bodo analize takega nagrajevanja za vse zaposlene realnejše.

Do tega roka bodo tudi določena povečana dela v nekaterih proizvodnih procesih točneje razjasnjena.

Svet delavcev in Svet sindikata bosta ob koncu leta ponovno proučila analizo novega načina nagrajevanja in ga dopolnila z ugotovljenimi pripombami.

Rezultate poslovanja v letu 1998 in plan poslovanja za leto 1999 je podal predsednik uprave, g. Čačovič. V razpravi ni bilo postavljenih veliko vprašanj. Z dobrimi rezultati dela smo vsi zadovoljni.

Letos se tudi sedanjim članom Sveta delavcev izteče štiriletni mandat. Volitve za sestavo novega Sveta delavcev bodo v začetku maja.

Predsednica Sveta delavcev
Zdenka HRIBAR

KADROVSKE NOVICE

ZAPOSLENOST V FEBRUARJU 1999

28. 2. 1999 je bilo zaposlenih 646 delavcev, od tega 320 moških in 326 žensk.

V DROGA d.o.o. BUJE je bilo zaposlenih 22 delavcev.

Prihodi delavcev:

V februarju smo sprejeli 2 nova sodelavca, in sicer oba v PC Argo.

Odhodi delavcev:

Delovno razmerje je v februarju prenehalo 5 sodelavcem. Razlog prenehanja je bil potek del.razmerja za določen čas in prenehanje kot presežek.

V MAJU PRAZNUJEJO

10-letni delovni jubilej

DELBELLO KLAVDIJO iz PC SKLADIŠČE IN PREDELAVA SOLI

20-letni delovni jubilej

NOVARLIĆ RADMILA iz PC ARGO
ŠPEH MILAN iz SOLINE Pridelava soli d.o.o.
ZIMERMAN FRANKO iz SOLINE Pridelava soli d.o.o.
TUŠNIK BOJANA iz OE Služba za kakovost
ČELHAR FRANC iz OE Marketing

30-letni delovni jubilej

PERC JOŽEF iz OE Logistika

SODELAVCEM ČESTITAMO OB DELOVNEM JUBILEJU!

Jubilejne nagrade so pripravljene na osnovi 3. točke 50. člena Podjetniške kolektivne pogodbe družbe.

Kadrovska služba

SINDIKALNI KOTIČEK

SINDIKALNE VOLITVE 1999

Volitve sindikalnih zaupnikov v podjetju so dogodek, ki se ponavlja vsaka štiri leta in poteka nekako v zakulisju vsakodnevnih rednih delovnih obveznosti. Po pomembnosti se te volitve ne bi mogle primerjati z volitvami na drugih ravneh (občinski sveti, državni zbor...), a vendar jih ne bi smeli niti podcenjevati. Volitve so pomembne za naše podjetje in za nas vse, saj smo si tudi za naslednje mandatno obdobje zagotovili prisotnost in udeležbo pri obravnavi pomembnih odločitev na ravni podjetja.

Volitve v PC Zlato polje

V našem podjetju smo sindikalne volitve izvedli januarja letos in z 80-odstotno udeležbo izvolili 9 sindikalnih zaupnikov.

V posameznih PC-jih ter upravi so bili izvoljeni naslednji zaupniki:

PC Začimba	Ljubica Činkl in Brane Nadižar
PC Argo	Milorad Tomič in Gino Brajko
PC Zlato polje	Ivica Dodič
PC Soline	Majda Božič in Tomaž Hribar
Uprava	Alenka Kubik in Irena Cerkvenik

Na prvi ustanovni seji Sveta sindikata podjetja sem bila za predsednico izvoljena jaz. Še naprej bom tudi predstavljala sindikat podjetja v dialogu z upravo in navzven ter koordinirala delo Sveta sindikata podjetja za obdobje naslednjih dveh let.

Mandat sindikalnih zaupnikov je namreč štirileten, mandat predsednika pa je dvoleten z možnostjo ponovne izvolitve.

Nekateri izvoljeni kandidati so funkcijo sindikalnega zaupnika opravljali tudi v prejšnjem mandatu, kar zagotavlja določeno kontinuiteto dosejanega dela.

V kolikšni meri bo sindikat podjetja lahko uresničil zastavljene cilje, pa bo odvisno tudi od kontinuitete dialoga med sindikatom in vodstvom podjetja. Ključ rešitve večine problemov je lahko samo v odkritem in konstruktivnem dialogu ter dogovorih, pri katerih pa ne sme biti prisotna »figa« v žepih.

O vsebini dela ter aktualnih nalogah sindikata pa bom pisala v eni izmed prihodnjih števil glasila.

Alenka KUBIK

Tik pred volitvami

SISTEM NAGRAJEVANJA

PISMA BRALCEV

V uredništvo je pripelo še dodatno vprašanje o novem sistemu nagrajevanja. Z veseljem smo pripravili odgovor. Seveda pa še naprej pričakujemo vaša vprašanja, s pomočjo katerih bomo pojasnjevali nerazumevanja in nejasnosti.

VPRAŠANJE:

Glede na dejstvo, da nov sistem nagrajevanja temelji tudi na variabilnem stimulativnem dodatku, ki temelji na preseganju predvidene uspešnosti (merjene v obliki čistega dobička) in se obračunava sprotno, sprašujem: ali bodo zaposleni v primeru uspešnega poslovanja družbe tudi nadalje deležni poročuna iz naslova 13. plače?

ODGOVOR:

Korekcijski faktor ni v neposredni povezavi s 13. plačo. Korekcijski faktor je za vsako preteklo trimesečje izračunan na izhodiščih, ki jih poda uprava v Letnem poslovnem načrtu družbe in veljajo za obravnavano poslovno leto. Korekcijski faktor služi kot povezava med doseženo uspešnostjo posameznih premijskih skupin in doseženo uspešnostjo družbe kot celote ter tako posredno vpliva na višino stimulativnega dodatka zaposlenih v posameznih premijskih skupinah, ta pa je sestavni del mesečne plače.

Res je, da je korekcijski faktor vezan na uspešnost poslovanja, vendar pa je potrebno poudariti, da gre za kategorijo, uvedeno z novim sistemom nagrajevanja, ki je poslovno internega značaja in izključno predmet notranjih predpisov družbe Droga d.d..

Možnost izplačila 13. plače pa ureja Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač (ZDMP-NU), ki določa, da lahko delodajalec na podlagi doseženega celotnega letnega dobička izplača največ 1 povprečno mesečno plačo na zaposlenega pri delodajalcu, vendar ne več kot 25% dobička. Prvo izplačilo se lahko opravi šele na podlagi ugotovljenih celoletnih rezultatov poslovanja prejšnjega leta. To pa pomeni, da je doseganje letnega dobička nujni pogoj za izplačilo 13. plače. To izplačilo je omejeno z zakonskimi predpisi ter vezano na odločitev uprave družbe, ni pa njena obveznost.

Projektna skupina za nagrajevanje

BORZNI KOMENTAR

ČAS RDEČIH ČEŠENJ IN KISLIH KUMARIC

Podjetja so začela objavljati svoje dosežke iz preteklega poslovnega leta. Teh rezultatov seveda še niso pregledali zunanji neodvisni pregledovalci (revizorji), pa vendar si o njih lahko ustvarimo precej natančno sliko. Med ta podjetja spada tudi Droga, katera je svoje rezultate objavila pred kratkim.

Verjetno se sprašujete, kaj imajo s tem opraviti rdeče češnje in kisle kumarice.

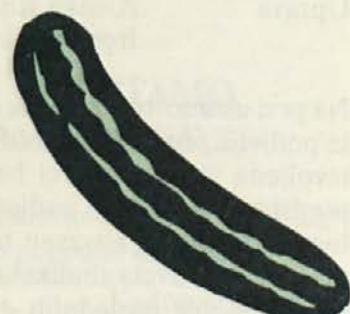
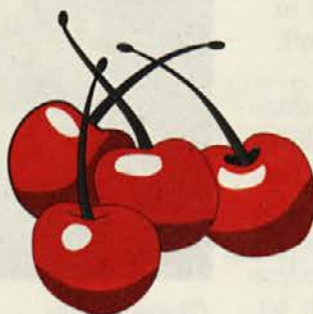
Kot vsako leto je tudi lansko bilo samosvoje, in kdor je uspešno posloval predlani, ni nujno, da je uspešno posloval tudi v lanskem letu. Tako so, na primer, v Krki, Leku in Kolinski objavili dobre, vendar nekoliko manj vzpodbudne rezultate, v Kovinotehni zelo slabe (če uporabim milo besedo), medtem ko s(m)o svojimi dosežki zelo zadovoljni v Mercatorju in Drogi.

Tako lahko v teh dneh lepo vidite, kdo je delničar kategega izmed omenjenih podjetij. Eni se sprehajajo po sončnih ulicah svojega kraja z nasmeškom na obrazu (kot da bi ravnokar pojedli pest sočnih in sladkih, od primorskega sonca pordečenih češenj), medtem ko drugi svojo jezo in nejevoljo stresajo po vsej bližnji in daljni okolici (kot da bi bila le-ta kriva, da so ravnokar pregriznili najbolj kisló kumarico).

No, vidite, je čas rdečih češenj in čas kislíh kumaric. Verjetno se boste stinjali z menoj v ugotovitvi, da sta oba redna spremljevalca našega vsakdanjika. Želim pa Vam, in tudi sebi seveda, čim manj kislíh kumaric in čim več rdečih češenj.

Dober tek!

Aleš ŠKRABA

NAŠI IZDELKI

Ali ste že kupili darilo?

Prijateljski obisk, srečanje z znanci, priznanje dragi osebi - vse to imate v načrtu, potrebujete pa primerno darilo. Lončnici, steklenici prestižnega vina ali skrbno izbrani knjigi morate dodati še nekaj: užitek in udobje za lepši dan. Pomislite na Barcaffè.

Zakaj ne?

V Drogi Portorož smo poskrbeli za darilna pakiranja že znanih, 250 g vakuumsko pakiranih kav Barcaffè. V ličnih pločevinkah, katerih barve ustrezajo embalaži kave, ki je v njej, lahko najdemo Barcaffè Espresso, Barcaffè filter in Barcaffè v rdečem pakiranju.

Ličnost pa ni edina prednost, ki jo lahko prisodimo pločevinki; tu je tudi praktičnost. Vakuumsko embalaranje, izvedeno z modernimi tehnologijami, zagotavlja kavi dolgotrajnost, saj kvalitetno ohranja njene organoleptične lastnosti, pločevinka pa te lastnosti poskuša zadržati tudi kasneje, ko je kavna vrečka že odprta. Ko kavo popijemo, pa ni nujno, da ohranimo le spomin na odlično kavo: pločevinko lahko uporabimo za shranjevanje drugih kav; se pravi: drugih vrečk kave Barcaffè...

Majda VLAČIČ

NOVICE IZ PC GOSAD

Volitve, presoja in priprave na sezono

V našem PC potekajo aktivne priprave na novo sezono, kar je vidno iz števila sestankov in iz medsebojnih glasnih posvetov vodstva, ki včasih preidejo že v prave glasne razprave. V marcu so načrtovane naslednje aktivnosti na področju izobraževanja: strojniki kotla morajo obnoviti svoje izobraževanje, preostali delavci pa se morajo izobraziti iz požarne varnosti. Opraviti je potrebno tudi živilske preglede proizvodnih delavcev.

Čaka nas veliko dela, saj je bila februarja v oddelku vzdrževanja presoja, ki pa je bila zelo zahtevna, saj vodja vzdrževanja še sedaj

zato v proizvodnih prostorih stroji samevajo, le tu in tam je kak delavec. Nas je namreč malo (samo 58 redno zaposlenih) in še od tega jih je nekaj na dopustu ali so bolni, saj je v letošnjem letu gripa veliko delavcev zadržala doma. Tudi v pisarnah je malo zaposlenih.

Februar je bil bolj razgiban. Urejali smo pogodbe o delu in pričakovali vsaj malo višji osebni dohodek, saj je denarja vedno premalo.

V DROGI smo dobili tudi novega predsednika ZSSS, v PC-ju pa je ostalo vse po starem. Dva

STANKO BAUMAN - najstarejši delavec v PC GOSAD

Stanko Bauman je bil rojen 26. 10. 1945 v Središču ob Dravi. V družini so bili trije otroci. Imeli so težko otroštvo, saj so živeli zelo skromno. V Ljubljani je končal poklicno elektro šolo. Po šoli je odšel s trebuhom za kruhom v tujino, kjer je ostal do leta 1977, leto kasneje se je zaposlil v DROGI. Bil je med prvimi zaposlenimi v oddelku vzdrževanje. Ko sem se hotela pogovoriti z njim, sem ga našla na vodenju sladkorne linije. Povedala sem mu, zakaj sem prišla, pa me je pogledal nezadovoljno in mi hotel reči: «Ali morajo res vsi vedeti, da sem med najstarejšimi v PC-ju, saj še nisem tako star.» Ko pa je pogovor le stekel, se mu je na obraz prikradel nasmeh. Priznal je, da se je lepo spomniti prvih let, ko je prišel v DROGO, mlad in poln delovnega elana, in si takrat tudi ustvaril dom. Takrat so morali delati vse, pa vendar je

Utrinek z dela na sladkorni liniji

dopolnjuje dokumentacijo strojev in ostala navodila.

Veliko delavcev koristi proste dneve in dopust še iz lanskega leta,

sindikata združno delata, predvsem predsednik Neodvisnih sindikatov dobro organizira izlete. Prihaja namreč tudi čas izletov.

PC GOSAD

bilo več tovarištva in medsebojne pomoči. Danes pa je vse drugače, ni več tistega pravega, vsak se peha za boljši jutri, pozablja na sodelavca. Pozablja se, da ima včasih vsak težave in da vsakdo potrebuje prijazno besedo. Danes pa kot da ni več časa za to. Ob strojih smo postali avtomati. «Časi so se spremenili, da tudi mi nismo več taki kot včasih,» sva ugotovila, še preden sva zaključila najin razgovor.

Ko sva premlevala delo nekoč in danes, sva ugotovila, da sva pravzaprav začela delati istega leta, da sva preživela že pravo zgodovino v PC-ju, da sva osivela, da pa je še vedno lepo biti skupaj s sodelavci - naj bodo starejši ali mlajši.

Danica KRAJNC

PREJELI SMO**NITI... NITI...**

V Brkinih je nekoč stal stari Sudest, ki se je kasneje preimenoval...

Nekaj dni po novem letu sem obiskal PC Zlato polje, da bi svojim nekdanjim sodelavcem zaželel zdravja, obilo uspeha pri delu in pa medsebojnega razumevanja. Sprejel me je g. Sila - direktor PC, in me pospremil po delovnih in proizvodnih prostorih. Nekaj prostorov nisva utegnila obiskati, ker je moral g. Sila veliko odgovarjati na telefonske klice. Na tem obhodu sem ugotovil, da ni več:

NITI starih strojev,
NITI starih delavcev in da ni več
NITI starega naziva "Sudest"

Pri ogledu tovarne mi je g. Sila pokazal, kaj je bilo nabavljeno in kaj bodo nabavili v bližnji prihodnosti.

Gospoda Silo pa sem pozabil vprašati, zakaj se ni niti malo praznovalo 40-letnice tega obrata, saj je to lepa obletnica.

Če sedaj prečitam, kar sem napisal ob 25-letnici obrata leta 1983 in če primerjamo današnje postrojenje in pogoje dela s takratnimi, opazim veliko razliko.

V zadnjih vrsticah takratnega pisanja sem zaželel, da bi nekega dne postali velika tovarna. In to se urešničuje.

Takrat sem zapisal: "... in da bo iz nekdanjega starega združnega hleva res nastala popolna tovarna."

Zahvaliti se moramo vsem upokojencem, da so postavili tako trde temelje podjetja DROGA. Zahvaliti pa se moramo tudi sedaj zaposlenim delavcem, da tako dobro in pridno delajo v tem podjetju, saj še vedno investirajo in tudi za dividende jim ostane.

Anton KOCJANČIČ,
Velike Loče

ZAVAROVANJE

ZAVAROVANJE ZDRAVIL - posebna ponudba zavarovalnice Adriatic

Zavarovalna družba Adriatic je pripravila posebno ponudbo zavarovanja zdravil za vse zaposlene. Za največ 300,00 SIT mesečne ali 3.348 SIT letne premije Adriatic zagotavlja 35.000,00 SIT letne zavarovalne vsote, s čimer je zajamčeno kritje stroškov, ki jih imamo ob nakupu zdravil na "beli" recept v lekarnah. Ponudba velja samo do 1.5.1999.

Kaj je zavarovanje zdravil?

Do zamisli o zavarovanju zdravil je prišlo, ker pri oskrbi z zdravili že nekaj let velja poseben režim, ki številnim bolnikom povzroča težave in dodatne stroške. Gre za to, da so zdravila na recept razporejena na tri liste: pozitivno, vmesno in negativno. Pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja obsega le pozitivno in vmesno listo. Ta zdravila so bolniku dostopna z "zelenim" receptom, vendar z doplačilom. Doplačilo pri zdravilih na pozitivni listi znaša 25%, pri vmesni listi pa kar 75% cene zdravila, stroške zanje pa prihranimo z ustreznim prostovoljnim zavarovanjem za doplačila zdravstvenih storitev.

Zdravila z negativne liste pa niso krita iz prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja za doplačila in je bolnik zanje samoplačnik, torej mora zanje v lekarni plačati polno ceno. Samoplačnik pa je bolnik tudi za zdravila s pozitivne in vmesne liste v primerih, ko mu katerokoli zdravilo predpiše zdravnik, ki nima pogodbe z ZZS. Tovrstna zdravila se predpisujejo z "belim" receptom. Z drugimi besedami: kadar bolniku zdravnik predpiše zdravilo na "belem" receptu, pomeni, da je bolnik zanj samoplačnik. Vsi ti primeri pa so kriti z B05 - zavarovanjem zdravil.

V lekarni stroške za zdravila poravnate z Adriaticovo zdravstveno kartico. Če so odločite za to posebno ponudbo, vam zdravil v lekarni ne bo treba plačati, ampak boste samo pokazali Adriaticovo zdravstveno kartico.

Zavarovanje krije stroške zdravil na "beli" recept, na primer: za bolezni prebavil, dihal, obolenja tkiv in mišično-kostne bolezni, bolezni kože in podkožnega tkiva, očesne bolezni, bolezni sečil in spolovil, bolezni srca in ožilja itd. (npr. zdravila proti kašlju, za izkašljevanje, zdravljenje ustne in nosne sluznice, pri bruhanju, diareji, zaprtju, zdravila za terapijo hemoroidov, mazila proti glivicam, revmi, antibiotična mazila...), za katera je zavarovanec samoplačnik.

Adriaticova ponudba

Za največ 300 SIT mesečne premije oziroma 3.348 SIT letne premije si lahko zagotovite kritje stroškov do 35.000 SIT, ki bi jih morali sicer plačati za zdravila, ki so predpisana na "beli recept" in za katera bi sicer bili samoplačnik.

Poleg tega ste še upravičeni do 2- in 7-odstotni popust, odvisno od tega, če že imate Adriaticovo zavarovanje za doplačila k vsem zdravstvenim storitvam oziroma če se odločite za letno poravnavo premije, s katero pa se izognete tudi morebitnim podražitvam zavarovanja zdravil v zavarovalnem letu. Naslednja tabela prikazuje višino premij z upoštevanjem omenjenih popustov:

	Z Adriaticovim zavarovanjem za doplačila k vsem zdravstvenim storitvam	Brez Adriaticovega zavarovanja za doplačila k vsem zdravstvenim storitvam
Mesečno plačilo (možno le v podjetjih)	2,94 točk TZN 294 SIT (vključen 2% popust)	3 točke TZN 300 SIT
Letno plačilo (možno tudi v podjetjih, posamezniki lahko sklenejo zavarovanje zdravil le z letno premijo)	32,82 točk TZN 3.282 SIT (vključena 2% in 7% popust)	33,48 točk TZN 3.348 SIT (vključen 7% popust)

Če vas Adriaticovo zavarovanje zanima, izpolnite pristopno izjavo, ki ste jo dobili zraven kuverte s plačo do 10. 04.1999 in jo vrnite v tajništvo PC ali OE oz. v kadrovsko službo.

Na podlagi pristopne izjave boste do konca aprila prejeli novo Adriaticovo zdravstveno kartico do konca meseca aprila. Kartica bo veljala tako kot Prostovoljno zdravstveno zavarovanje do 31.12.2003, seveda ob plačilu letne premije.

Nadstandardno zdravstveno zavarovanje zdravil B05 lahko prekinete kadarkoli, vključite lahko tudi družinske člane do starosti 65 let, pomembno je le, da napišete, kje imajo urejeno prostovoljno zdravstveno zavarovanje (zaradi višine premije).

Predno se odločite za zavarovanje, Vam svetujemo, da si podrobno preberete POSEBNE POGOJE PROSTOVOLJNEGA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA ZDRAVIL - B05, navedene na hrbtni strani pristopne izjave.

Kadrovska služba

MARKETINŠKE NOVICE

VSI SO ODLIČNI! A KATERI JE NAJBOLJŠI?

Z novo akcijo tržnega komuniciranja za sadne čaje 1001 cvet, ki se je pričela že lani v jeseni in se zaključuje z letošnjo zimo, smo želeli predstaviti bogato ponudbo Droginih sadnih čajev. Ponudba vključuje deset sadnih okusov: limona, borovnica, jabolko, jagoda-vanilija, pomaranča, breskev, hruška, divja češnja, marelica-marakuja in posebni sadno vitaminski čaj.

Glede na "ciljno skupino" oz. potrošnike, katerim so sadni čaji namenjeni, je bila akcija primerno zastavljena in tudi izvedena. Poleg jumbo plakatov, plakatov za trgovine, letakov, televizijskih spotov in oglasov v tisku, je akcija vključevala dve nagradni igri. Zbiranje kupončkov s Peterkovim podpisom za nagrade (opasna torbica, denarnica ali plakat s podpisom Peterke) je še v teku, saj je za zaključek akcije določen 31. 3. 1999. Posebna nagradna igra prepoznavanja okusov sadnih čajev pa je bila zaključena 11. 3. 1999 med TV oddajo TV POPER.

Nagradna igra prepoznavanja okusov sadnih čajev 1001 CVET se je pričela prve dni februarja z oglasom v revijah Jana, Smrklja in Pil. Priložena je bila vrečka s sadnim čajem, ob njej pa je bilo vabilo k pripravi čaja. "Degustator" je moral uganiti okus čaja in ga zapisati na priložen kupon. Okusu testiranega čaja je vsakdo lahko pripisal okus čaja, ki mu je sicer najbolj všeč, in seveda svoj naslov in letnico rojstva.

V marketing Droge je prispelo preko 3000 izpolnjenih kupončkov. Petdeset izžrebancev je prejelo čajnik, deset izžrebanih poznavalcev okusov pa se je 11. marca ob 21. uri na TVS1 v oddaji

TV Poper potegovalo za tri glavne nagrade: potovanja za dve osebi v New York, London in Pariz. Udeleženske tekmovanja so bile izredno dobro pripravljene, saj so kar štiri prepoznale vseh deset okusov Droginih sadnih čajev. Katere tri bodo potovale v obljubljeni kraje, pa je določil žreb. To so: Maja Rehar iz Šmarij pri Kopru, Mojca Slemenik iz Šmartnega in Brigita Bonaca iz Kopra. Za odlično prepoznavanje Droginih sadnih čajev pa bo nagrajena tudi Anita Gomezel iz Križa pri Sežani. Vse kaže, da bo potovala v Španijo. Vse ostale pa so prejele tolažilno nagrado, košaro Droginih izdelkov in nekaj minut slave na TV Slovenija.

Vsi so odlični!

Sadni čaji

1001 CVET

DIVJA ČEŠNJA
sadni čaj

JAGODA-VANILIJA
sadni čaj

POMARANČA

A kdo bo dobil nagrado?

Majda VLAČIČ

KNJIŽNE NOVOSTI

Psihologija. Individualna psihologija. Osebnost.

BREČKO, Daniela: *KAKO SE ODRASLI SPREMINJAMO*: socialna komunikacija in osebnostni razvoj, Radovljica, Didakta, 1998.

V zadnjem času je moč opaziti povečano zanimanje za osebnost, za človeka in njegov razvoj. Preučevanje osebnosti je zagotovo najtežje področje znanstvenega preučevanja, saj imamo opraviti z unikatnim bitjem, z neponovljivim spletom osebnostnih lastnosti, ki se poleg tega še spreminja v teku svojega življenja. Osebnostni razvoj se ne konča v mladosti, ampak je vseživljenjski proces spreminjanja in prilagajanja vedenjskih vzorcev. Odraslost ni podaljšano obdobje predvidljivih in konstantnih dogodkov in zgolj kontinuiran proces fizičnega dozorevanja in staranja. Odrasli gremo skozi več psihološko različnih obdobij, ki se manifestirajo v načinu mišljenja, vedenja, zaznavanja in delovanja v družbi.

Osebnostnega razvoja odraslih si ni moč zamisliti brez vseživljenjskega učenja. Procesov učenja pravzaprav ne moremo ločiti od procesov osebnostnega dozorevanja, prav tako pa učenje ne moremo opazovati ločeno od socialnega okolja. Na osebnostni razvoj odraslih zagotovo vplivajo tudi spremembe v okolju. Nihče se ne spreminja sam od sebe, temveč se spremeni šele na podlagi spremembe okolja, v katerega je vključen.

Zato je proces spreminjanja okolja izredno pomemben za razumevanje osebnostnega razvoja odraslih. Še zlasti danes, ko se je ta proces zavrtel z neverjetno naglico in ko govorimo celo o dnevnih in ne več o mesečnih ali letnih spremembah. Spremembam je človek izpostavljen vse življenje, zato je zelo pomembno, da jih zna obvladati. Prevelika količina sprememb, ki jih posameznik ne obvlada sproti, namreč delujejo kot izrazit izvor stresa in načinja človekovo zdravje in življenje. Ali je človek ves čas svojega življenja enako pripravljen na spremembe? Spremembe je moč obvladati le z nenehnim učenjem, ki lahko odraslim v marsičem olajša obvladovanje sprememb.

Posebni poudarek daje knjiga tudi socialni komunikaciji, ki je po mnenju avtorice in njenih izkušnjah iz prakse eden bistvenih dejavnikov oblikovanja in razvoja osebnosti od rojstva do smrti. Delo je namenjeno vsem, ki se zanimajo za naravo človekove osebnosti, vsem, ki si zastavljajo vprašanje, zakaj se njihovi bližnji spreminjajo, zakaj se tudi oni sami spreminjajo, kje iskati vzroke za psihosocialne spremembe, ki jih v življenju doživlja vsak izmed nas, kako jih uspešno obvladati in kakšna je vloga učenja, izobraževanja in (samo)vzgoje pri osebnem razvoju odraslih. Delo je napisano razumljivo, strokovni termini so sproti pojasnjeni in nazorno opisani. S tem se želi avtorico približati tudi povprečnemu bralcu, ki mu je v večini primerov v celoti naložena skrb za lastni osebnostni razvoj.

Delo. Delovci. Delodajalci. Teorija in organizacija dela. Razmerje med delavci in zaposlenimi. URY, William: *OD NASPROTOVANJA DO SODELOVANJA*: Kako preseči zavrnitev, Ljubljana, Gospodarski vestnik, 1998

Kako se uspešno pogajati z odločnim šefom, zahtevnim odjemalcem ali prebrisanim sodelovcem? V knjigi *Od nasprotovanja do sodelovanja* William Ury s harvardske pravne šole ponuja preverjeno prebojno strategijo, s katero boste nasprotnike spremenili v pogajalske partnerje.

Naučili se boste:

- ohraniti nadzor, ko boste pod pritiskom,
- odvrniti jezo in sovražnost,
- ugotoviti, kaj sogovornik v bistvu želi,
- razkriti podle zvijače,
- trmaste sogovornike spraviti nazaj za pogajalsko mizo,
- doseči dogovor, ki bo zadovoljil obe pogajalski strani.

Od nasprotovanja do sodelovanja je izvrstna knjiga o sodobnih pogajanjih. Pomagala vam bo premagovati težave časa, v katerem živimo, ravnati z zahtevnimi ljudmi in se prebiti skozi težavna pogajanja. Ni treba, da bi se jezili ali maščevali, raje si prizadevajte za tisto, kar si želite.

Sodelovanje je nujnost. V poslovnem svetu korporacije sklepajo strateška zavezanstva z najbolj zagrizenimi konkurenti. Združujejo sredstva za raziskave in razvoj, si delijo proizvodne zmogljivosti in se učijo druga od druge. Podjetja vstopajo v dolgoročna partnerstva z dobavitelji, s katerimi prej niso bila pripravljena sodelovati. Delavci in menedžerji se čedalje bolj zavedajo, da morda sploh ne bodo mogli delati, če ne bodo delali skupaj. Zmožnost sodelovati z nekdanjimi nasprotniki je pogoj za preživetje.

Finance. Davki. Trošarine. Davki na izdatke

ŠKOF, Bojan in ŠPES, Damjan: *DAVEK NA DODANO VREDNOST*: Pričakovane spremembe in posledice, Skoke, Bilans, 1998

in *ZAKON O DAVKU NA DODANO VREDNOST* s strokovnim predgovorom (in s tipičnimi primeri) *IN ZAKON O TROŠARINAH*, Radovljica, Skriptorij KA, 1999

Obe knjigi govorita o aktualnem zakonu na dodano vrednost, ki bo začel veljati 1.7.1999. Ena naloga se obrača predvsem na to, kaj ta zakon pomeni in to s primeri tudi prikazuje, druga pa obdeluje učinke delovanja, prednosti, slabosti davka in govori tudi o konkretnih spremembah v gospodarstvu, deloma tudi v negospodarstvu.

Davek na dodano vrednost je oblika prometnega davka, s katerim se obdavčijo blago in storitve v vseh fazah prometa. Ta davčna oblika je obvezna v državah Evropske unije. Davek na dodano vrednost je z izvedbenega vidika zelo zahteven, saj obračunavanje temelji na samoobdavčitvi. To

pomeni, da bo moral davčni zavezanec v predpisani dokumentaciji ugotoviti vse podatke, potrebne za izpolnitev davčne napovedi, izpolniti davčno napoved in jo poslati davčni upravi. Uvedba tega zakona bo torej povzročila spremembe poslovanja in bo vplivala na poslovne odločitve davčnih zavezancev. Zakon bo vplival na finančno-računovodsko, tržno, organizacijsko in informacijsko področje.

V knjigi *Davek na dodano sredstva* bo zato vsakdo našel področje, ki ga zanima:

- za računovodje so pripravili ponazoritve vknjižb v sistemu davka na dodano vrednost in obdobju prehoda iz sistema zakona o prometnem davku na sistem davka na dodano vrednost;
- za komercialiste so pripravili oblikovanje kalkulacij cen proizvodov in storitev ter predstavili pričakovani vpliv cen na obseg ter vrednost prodaje,
- za finančnike so pripravili vpliv uvedbe davka na dodano vrednost na povečano povpraševanje po dodatnih denarnih sredstvih ter možno povečanje stroškov glede na poslovno politiko oblikovanja minimalno-optimalnih zalog,
- za člane upravnih organov ter člane nadzornih svetov so pokazali vpliv uvedbe davka na dodano vrednost na uspešnost podjetja,
- za informatike pomeni knjiga osnovno razumevanje davka na dodano vrednost v smeri preoblikovanja obstoječih programskih paketov.

Lastniki podjetij, top management in podjetniki posamezniki pa morajo v bistvu poznati vsa področja učinkovanja davka na dodano vrednost.

Družbene vede. Delovna pogodba.

MEŽNAR, Drago: *POGODBA O ZAPOSLOTVI*, Ljubljana, Gospodarski vestnik, 1998.

Ni vseeno, kakšno pogodbo podpišete!

Pogodbe o zaposlitvi se spreminjajo, novi zakoni o delovnih razmerjih, ki jih bo v celoti urejal, pa še ni sprejet. Kljub temu so se zaradi potreb v praksi pri Gospodarskem vestniku odločili za izdajo druge, dopolnjene izdaje.

Nova izdaja prinaša:

- spremembe,
- predlagano prihodnjo zakonsko ureditev pogodbe o zaposlitvi,
- primerjavo prihodnje slovenske ureditve z zahtevami in usmeritvami Evropske unije,
- vzorce pogodb o zaposlitvi za najbolj značilne kategorije zaposlenih.

Spremenjena in dopolnjena izdaja knjige *Pogodba o zaposlitvi* je namenjena vsem tistim, ki se v praksi srečujejo s sklepanjem, urejanjem in postopki prenehanje delovnega razmerja, torej kadrovskim delavcem, pravnikom, organizatorjem dela, menedžerjem in vsem zaposlenim.

Alenka KUBIK

ZAČIMBE PRI NAS DOMA

ZDRAVILNE IN AROMATIČNE RASTLINE NA OKENSKIH IN BALKONSKIH POLICAH

Danes je zelo malo vrtničarjev, ki na svojem vrtu ne bi imeli vsaj enega dišavnega grmička. Ker pa večina nima svojega vrta, mnogi uspešno gojijo začimbice v lončkih in drugih posodah na okenskih policah ali na balkonih.

NAJHITREJE DO CILJA!

Pripravimo si sezam dišavnic, katere želimo imeti pri roki.

Izbira je dovolj široka: bazilika, majaron, origano, timijan, drobnjak, čili, šetraj, peteršilj, zelena, žajbelj, rožmarin, pehtran, menta, melisa.....

Drobnjak

Najenostavneje je tudi kupiti že vzgojene sadike, ki jih dobimo tudi na mestni tržnici.

Najprej potrebujemo zemljo. V cvetličarni ali drugi prodajalni kupimo že pripravljeno lončno mešanico (enako kot za rože). Taka zemlja je že razkužena in primerna za vzgojo lončnic.

Lahko pa si mešanico tudi sami pripravimo iz enakih delov zrelega komposta, peska in šote.

Nekaterim dišavnicam, predvsem sredozemskim, ustreza alkalna zemlja, zato je dobro v mešanico zemlje primešati maso kmetijskega apna (1 žličko na lonček s premerom 12 cm).

Origano

Sadike presadimo v lončke ali zabojčke primerne velikosti. Vse posode morajo imeti odcedne luknje in v vseh, razen v visečih, prekrijemo dno s plastjo proda, perlita ali črepinj, da se prepreči zastajanje vode. Večje posode so primerne za grmičke rožmarina, pehtrana, mente, manjše pa za majaron, timijan, origano. Lončke napolnimo z dobro lončno mešanico do 2 cm pod robom in zmerno zalijemo.

Rožmarin

Seveda je rast v lončkih počasnejša kot na vrtu, pogoji za rast pa morajo biti podobni kot zunaj: srednje temperature, dovolj vlažna zemlja, dovolj sončne svetlobe (meta, drobnjak, bazilika nekoliko manj kot ostale!) in primerna zračnost. Prepriha ne mara nobena rastlina.

ZAČIMBE PRI NAS DOMA

Majaron

Na kuhinjskem oknu najbolje uspevajo timijan, šetraj in majaron.

Rastline v lončkih zelo hitro izčrpajo zemljo, zato jih uspešno prehranjemo z mineralnim tekočim gnojilom, kakršnega uporabljamo za rože. Gnojimo s šibkim tekočim gnojilom vsaka dva tedna poleti in spomladi, jeseni enkrat mesečno, pozimi pa nič.

Preobilno zalivanje lahko povzroči odmiranje rastlin. Če je zrak vlažen, je dovolj, če zalivamo enkrat na

Peteršilj

teden. Zemlja v loncu naj bo komaj vlažna.

Če opazimo zvite ali suhe listke, je to znak, da rastlina trpi sušo ali pa je preveč izpostavljena soncu. Rastline pogosto režemo, da oblikujemo ljubke majhne grmičke.

Melisa

Splošna oskrba dišavnic, zdrav razum in opazovanje so predpogoj za ohranitev zdravih rastlin. Pregosta setev in preobilje vode jih lahko tako oslabi, da se slabše odzivajo na zunanje razmere in tedaj še posebno zahtevajo našo pozornost.

Majaron je družabna rastlina, zato v lonček posadimo več rastlin skupaj!

Cvetne vršičke bazilike režimo večkrat, da bo grmiček bogatejši z listi. Tudi bazilika lepše uspeva, če je v družbi še dveh.

Pri origanu je pomembno, da rastlino obrežemo do 5-6 cm višine. Tako se bo bolj bogato razvejala.

In za konec nekaj nežnih besed o dišavnicah, izpod peresa velikega pesnika:

*Tu nate cvetja:
šetraja, sivke, mete, majarona;
tu meseček, ta hodi s soncem spat
in z njim jokaje vstaja.*

W. Shakespeare: Zimska pravljica
(prev. O. Župančič)

Helena ČOK

Foto: Jadran RUSJAN

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda,
zaposlila sem se v začetku tega meseca in na mojo željo so mi pokazali opis del in nalog, katera bom opravljala na tem delovnem mestu. V zadnjem odstavku razmeroma kratkega opisa piše: "...in druga dela po nalogu šefa." Ker sem še nova in malo sramežljiva, mi je nerodno spraševati okrog, zato prosim tebe, da mi pojasniš sledeče:

1. Katera so ta "druga dela"?
2. Kako so ovrednotena?

Novinka

1. To je večina vseh del, katera boš opravljala.
2. Niso ovrednotena.

Draga Kunigunda,
že stari ljudje so rekli, da ni mogoče doseči popolne pravice. Če se še tako trudiš, da bi bilo za vse prav in dobro, se na koncu zmeraj najde kdo, ki mu nekaj ne ustreza. Ali je torej na tem svetu sploh kakšna absolutna pravica?

Justus

Je: pravica močnejšega...

Draga Kunigunda,
glede na to, da je Droga podjetje z obalnega področja, bi se šikalo, ako bi namesto "suhozemskih" športov sponzorirala raje vse vodne športe. Imam prav?

Lokalpatriot

No, ravno vseh pa res ne! Jadranje, na primer, bi prav lahko črtali, saj je pri nas že itak več kot dovolj takih, ki znajo tudi brez treninga obračati jadra po vetru...

Draga Kunigunda,
kaj bo z visokimi tržnimi deleži Droginih izdelkov, ko bo Slovenija postala članica Evropske skupnosti?

Futurist

Pa ne, da imaš v mislih visoke tržne deleže na evropskem trgu?

Draga Kunigunda,
pred leti je podjetje ženskam za 8. marec podarilo kakšno malenkost, vsaj rožo, moški so zjutraj skuhalo kavo, po dvanajsti uri pa so bile vsele zakuske. Zakaj tega ni več? Zakaj se le redki domislijo in prinesejo sodelavkam (pa še to ne vsaki!) cvet ali bonboniero - pa še to najraje za cel oddelek? Zakaj so postali moški tako hladni in nepozorni?

AFŽ-jevka

Vzroka sta dva:

1. ni več motivacije (vesele zakuske in kar je še sledilo)
2. z vso resnostjo so se lotili boja za moško enakopravnost

Draga Kunigunda,
vsi v oddelku smo vzeli zelo zares tisto o kakovostnem delu, o standardih ISO 9001 in tako naprej. Toda denarno nagrado za uspeh oddelka je pospravil naš šef, ki se večinoma sploh ne vtika v naše delo, kvečjemu zahteva ustna in pisna poročila, na katera do danes ni imel pripomb. Bili smo razočarani, delovna zagnanost je v veliki nevarnosti. Ali imamo prav,

ko mislimo, da smo bili vsi upravičeni do nagrade?

Eden v imenu vseh

Pa saj ste bili nagrajeni! Ljudje božji, kako da nočete razumeti, da ni zmeraj samo denar nagrada?! Kaj pa vaše silno zadovoljstvo nad dobro opravljenim delom? Kaj pa vaš kipeči ponos na znanje, katerega ste morali pokazati? Z obojim ste bili obilno nagrajeni, vi pa očitete šefu nekakšno ničevno stvar, kakršna je denarna nagrada! Prepričana sem, da on dosti bolj zavida vam; kar vprašajte ga in mi potem poročajte...

KOMENTAR

"Barabe, kako so me nalagali! Pred leti, ko sem prišla prosit za sprejem v službo, jim je bilo čisto dovolj, da sem bila dobra mačka, zdaj se moram pa dodatno izobraževati, da obdržim delovno mesto!"

